

ПРВИ ДЕО ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ

7. фебруар 2004.

1

Напомене. Испит траје 120 минута. Није дозвољено напуштање сале 90 минута од почетка испита. Дозвољена је употреба искључиво писаљке и овог листа папира. Коначне одговоре и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Користити се белинама и полеђином листа за концепт. Јасно назначити редни број питања на које се одговор или концепт односе. Свако питање носи по 10 поена. Попунити податке о кандидату у следећој табелици.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ										Колоквијум I				Укупно питања		Код			
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име						×									
П1 П2 П3 ЕГ		/								×				Укупно задаци					
ПИТАЊА										ЗАДАЦИ				Лабораторија		ОЦЕНА			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4						
														*					

1. Веома дугачак цилиндар, полупречника a , од хомогеног диелектрика релативне пермитивности ϵ_r , налази се у вакууму. Цилиндар је равномерно наелектрисан по својој запремени наелектрисањем густине ρ . Полазећи од уопштеног Гаусовог закона, **извести** израз за **вектор** јачине електричног поља у цилиндру.

$E =$

2. Диелектрик плочастог кондензатора, површине електрода S и одстојања између њих d , је вакуум. Кондензатор се прикључи на генератор сталног напона U . По успостављању стационарног стања, кондензатор се одвоји од генератора, а простор између електрода се испуни хомогеним савршеним диелектриком релативне пермитивности ϵ_r . Извести израз за енергију кондензатора по уношењу диелектрика. Ивични ефекти се могу занемарити.

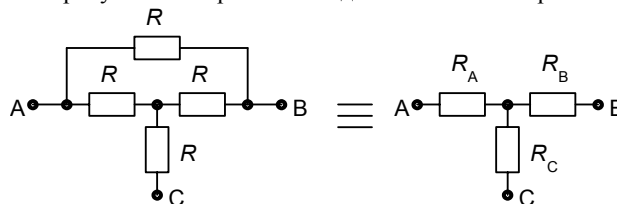
$W_e =$

3. У свакој тачки генератора познат је вектор јачине страног електричног поља. Изразити (а) електромоторну силу генератора и (б) напон празног хода преко овога поља. Скицирати генератор и јасно означити референтне смерове страног поља, електромоторне силе и напона.

(а)

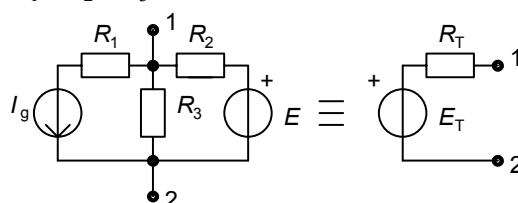
(б)

4. Израчунати отпорности звезде еквивалентне мрежи отпорника приказаној на слици.

$R_A = R_B =$	R	$R_C =$	R
---------------	-----	---------	-----

5. Израчунати параметре Тевененовог генератора за прикључке 1 и 2 ако је $E = 1 \text{ V}$, $I_g = 1 \text{ mA}$ и $R_1 = R_2 = R_3 = 1 \text{ k}\Omega$.

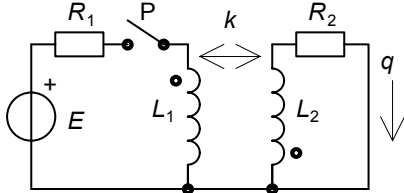

$E_T =$		V	$R_T =$		k Ω
---------	--	---	---------	--	------------

6. Средњи полупречник танког торуса је r , а површина попречног пресека је S . На торус је равномерно и густо намотано N завојака, а у њима постоји стална струја јачине I . Језгро торуса је начињено од материјала пермеабилности μ . Колики су интензитети вектора (а) магнетске индукције, (б) магнетског поља и (в) магнетизације у језгру торуса?

7. У колу приказаном на слици електромоторна сила генератора је константна, $E = 10 \text{ V}$, отпорности су $R_1 = R_2 = 5 \Omega$, индуктивности су $L_1 = L_2 = 100 \text{ mH}$, а коефицијент спреге је $k = 0,5$. Прекидач П је отворен, а у калемовима нема струје. Прекидач се затвори у тренутку $t = 0$. Израчунати наелектрисање које протекне кроз секундарно коло по затварању прекидача.

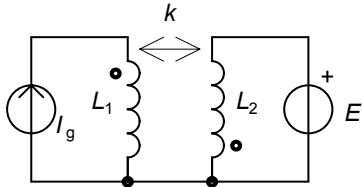

$q =$

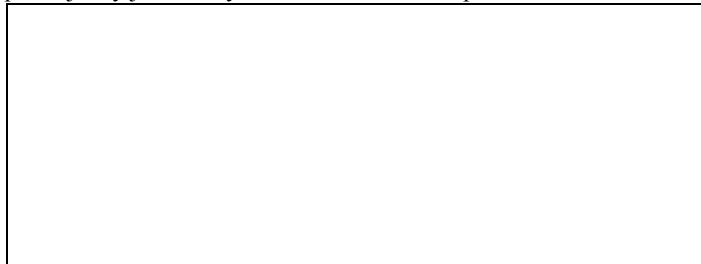
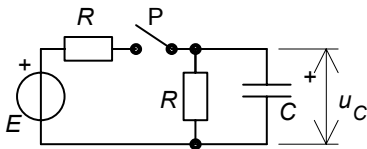
8. Комплексна импеданса пријемника је $\underline{Z} = (2 + j2) \Omega$, а кружна учестаност је $\omega = 10^3 \text{ s}^{-1}$. Израчунати капацитивност кондензатора везаног паралелно пријемнику којим се остварује потпуна поправка фактора снаге.

$C =$ μF

9. У колу прстопериодичне струје са слике је $i_g(t) = 0,2 \cos \omega t \text{ A}$, $e(t) = 10 \sin \omega t \text{ V}$, $\omega = 10^4 \text{ s}^{-1}$, $L_1 = 2 \text{ mH}$, $L_2 = 5 \text{ mH}$ и $k = \sqrt{10}/10$. Израчунати ефективну вредност напона идеалног струјног генератора.

10. У колу са слике позната је стална електромоторна сила генератора E , отпорност R и капацитивност C . Прекидач П је отворен у интервалу времена $-\infty < t < 0$, а затворен у интервалу $0 < t < +\infty$. Извести и решити диференцијалну једначину за напон кондензатора за $t > 0$.

**ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА СА ПРВОГ ДЕЛА ИСПИТА
ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ ОДРЖАНОГ 7.
ФЕБРУАРА 2004. ГОДИНЕ**

1. $\mathbf{E} = \frac{\rho r}{2\epsilon_r \epsilon_0} \mathbf{r}_0$, где је $\mathbf{r}_0$ радијални орт. Видети питање 65 из *Збирке решених испитних*

задатака из Основа електротехнике, I део.

2. $W_e = \frac{1}{2} \frac{\epsilon_0 S}{\epsilon_r d} U^2$. Видети и питање 81 из горе наведене збирке.

3. $\mathcal{E}_{AB} = U_{BA} = \int_A^B \mathbf{E}_1 \cdot d\mathbf{l}$. Видети и питање 112 из горе наведене збирке.

4. $R_A = R_B = R/3$, $R_C = 4R/3$. Видети и питање 122 из горе наведене збирке.

5. $E_T = 0$, $R_T = 0,5 \text{ k}\Omega$. Видети и питање 138 из горе наведене збирке.

6. $B = \frac{\mu NI}{2\pi r}$, $H = \frac{NI}{2\pi r}$, $M = \left(\frac{\mu}{\mu_0} - 1\right) \frac{NI}{2\pi r}$. Видети и питање 40 из *Збирке решених*

испитних задатака из Основа електротехнике, II део.

7. $q = -\frac{\Delta\Phi_{12}}{R_2} = -\frac{L_{12}\Delta I_1}{R_2} = -\frac{k\sqrt{L_1 L_2} E}{R_1 R_2} = -20 \text{ мС}$.

8. $C = 250 \text{ }\mu\text{F}$. Видети питање 131 из горе наведене збирке.

9. $U = 2,8\sqrt{2} \text{ V}$. Видети и питање 147 из горе наведене збирке.

10. Када је прекидач П отворен, напон кондензатора је нула. Када се прекидач затвори, генератор и отпорници се могу заменити Тевененовим генератором електромоторне силе $E_T = E/2$ и отпорности $R_T = R/2$. Тиме се добија просто коло за које је

диференцијална једначина $\frac{du_C}{dt} + \frac{2}{RC} u_C = \frac{E}{RC}$. Њено решење је $u_C(t) = \frac{E}{2} \left(1 - e^{-\frac{2t}{RC}} \right)$.